

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

นิพพานอยู่กับสติเป็นพื้นฐาน

ก่อนจั่งหัน

พระเปลี่ยนหน้ามาเรื่อย ๆ ต้องได้เข้มงวดกวัดขันไม่จั่งไม่ได้นะ มามีแต่เลอะเทอะ ๆ มาส่วนมากมักจะมอมแมม ๆ เข้ามา สกปรก ทั้ง ๆ ที่ตัวก็หยิ่งอยู่นั้น ภูมิใจว่าสะอาด ผู้สะอาดกว่านั้นยังมี ถึงธรรมชั้นสะอาดสุดก็คือบริสุทธิ์ ธรรมบริสุทธิ์ จิตบริสุทธิ์ คือจิตพระพุทธเจ้า จิตพระอรหันต์ นั้นจิตบริสุทธิ์ ธรรมอยู่ในนั้นก็เป็นธรรมบริสุทธิ์ ที่นี้ก็ลดลงมา ๆ ความประพฤติกัเป็นเหมือนกัน ความประพฤตินี้เรียกว่าหลักธรรมวินัยสอนไว้ยังงั ปฏิบัติให้ตรงเปรี๊ยะ ๆ นี้เรียกว่าเป็นผู้ปฏิบัติด้วยความบริสุทธิ์ในธรรมและวินัย ลดลงมา ๆ สำหรับผู้ที่มีหิริโอตตปะปะ หรือลดลงมาด้วยความสามารถของตนเพียงพอขนาดไหน มันก็ค่อยเป็นไปในองค์ของผู้ปฏิบัติสำหรับพระเรา

แต่อย่างไรเรื่องความจงใจหรือเจตนาร้ายน้อยอย่าให้มีในจิตสำหรับพระเรา ต้องมีเจตนาเป็นอรรถเป็นธรรมตลอด ที่จะให้เป็นไปด้วยเจตนาของกิเลสเข้าแทรกนี้หยาบพระนี้หยาบมาก หยาบมากคือพระลูกศิษย์ตถาคต ความสะอาดในธรรมในวินัยนี้เป็นสิ่งที่ต้องการและปฏิบัติทุก ๆ รายไปสำหรับพระเรา ให้ตั้งใจปฏิบัติ มองดูที่ไหนนี้ แต่ก่อนตาก็ตาอันนี้ ใจก็ใจอันนี้ ก็มองแบบท่านแบบเรา ที่นี้เวลาปฏิบัติธรรมเข้า ๆ ผลก็เข้าไปสู่ใจ ใจมีความสงบสุขร่มเย็นทุกอย่าง สง่างามไปโดยลำดับ ส่องแสงออกไป ที่นี้ปิดไม่อยู่ สะอาดสกปรกที่ตรงไหนมองไปมันก็รู้ ๆ

เดี๋ยวนี้ชาวพุทธเรามันจะมีแต่กิเลสออกตีตลาดนะ กิเลสคือความสกปรกแห่งความคิดความประพฤติกุทุกอย่าง ทั้งในตัวเองก็สกปรกด้วยความประพฤติกุของตัวเอง แล้วกระจายออกไปก็เป็นความสกปรกในการประพฤติกุต่อผู้อื่น เลยสกปรกเลอะเทอะไปหมด เวลานั้นมีแต่กิเลสตีตลาดนะ ธรรมไม่ค่อยมี เราพูดเพียงย่อม ๆ ว่าไม่ค่อยมี อยากจะพูดให้เต็มยศว่าไม่มี วาจันเลย เพราะมองไปไหนมีแต่กิเลสออกหน้าทัฬห ๆ เพื่อย้ายตีเหล็กหัวใจสัตว์โลกผู้เิงเขลาอยู่แล้วนั้นแล ให้เิงเขลาเบาปัญญาสกปรก และสั่งสมไฟไฟเข้ามาเผาหัวใจตนเองขึ้นเป็นลำดับ ๆ มักจะมองเห็นแต่อย่างนั้น

ผู้ที่จะสนใจในธรรม นำธรรมมาประดับใจและประดับกายวาจาความประพฤติกุของตนนี้ไม่ค่อยมี ตั้งแต่พื้น ๆ จนถึงผู้ปกครองบ้านเมือง ใหญ่เท่าไรก็ยิ่งสกปรกมาก กิเลสยิ่งตัวใหญ่ตัวเป้ง ๆ อยู่ที่ผู้มีอำนาจบาตรหลวงใหญ่ ๆ นั้นละ อำนาจนั้นเป็นอำนาจ

ของกิเลสเสียมากต่อมาก เมื่อมองดูด้วยสายตาของธรรมแล้วมันเป็นกิเลสเสียมาก ลืมเนื้อลืมหันไปหมด นี่ละกิเลสออกตีตลาด ในวงราชการงานเมืองต่างๆ มีตั้งแต่กิเลสออกหน้า อำนาจบาตรหลวงก็ป่าๆ เกื้อนๆ ของกิเลสไปเสีย ความโลภเป็นกิเลสล้วนๆ ไปละ เรื่อย อำนาจก็ป่าเกื้อน ความโลภก็ป่าเกื้อน เป็นบ้าอำนาจ เป็นบ้ายศไปเสีย เหล่านี้มีแต่กิเลส ที่นี้จะหาความร่วมมือมาจากไหนโลก

ถ้าเอาธรรมไปเป็นอำนาจเป็นเครื่องประดับแล้วสวยงามหมด มองดูตั้งแต่ผู้ใหญ่ถึงเด็ก สวยงามทั้งนั้นๆ นี่ละธรรม ธรรมคือความสะอาด ความดีงาม ความคิดใดที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนและส่วนรวม ให้คิดให้สั่งสมขึ้นมา อันใดที่เป็นภัยต่อตนและส่วนรวม ความคิดเช่นนั้นให้ปิดออกๆ อย่าติดใจกับมัน พยายามปิดออกๆ แล้วสั่งสมแต่ความดีงาม ออกจากตัวเองแล้วก็ออกสู่สังคมสว่างงามไปหมด เป็นผู้ใหญ่เท่าไร อำนาจเรียกว่าพระเดชกับพระคุณ พระเดชอำนาจก็เป็นธรรม พระคุณก็คือความดีงาม เต็มในตัวเองแล้วแสดงออก ถ้าเป็นพระเดชก็เป็นคุณเสีย พระคุณก็เป็นคุณอยู่แล้ว ก็สวยงามไปหมด

เวลานี้เลอะเทอะมากนะวงราชการเรา เลอะเทอะจริงๆ ในสายตาของธรรม อดไม่ได้ที่จะไม่ให้อำนาจไม่รู้ว่า พระพุทธเจ้าจะได้ทรงนามว่า โลกวิทู รู้แจ้งโลกเหนือ รู้แจ้งจริงๆ พระพุทธเจ้ารู้แจ้งไม่เหมือนคนมีกิเลสรู้แจ้ง แบบงูๆ ปลาๆ ก็เยอหยิ่งในเจ้าของว่ารู้ ยิ่งไปเรียนมาจากเมืองนอก เข้ามาแล้ว โอ้ย โอ้อ่า เอาชื่อเมืองนอกนั่นละที่ไปเรียนมา เช่นอย่างเรียนกฎหมาย เป็นต้น ไปเรียนมาแล้ว กฎหมายเลยเข้ามาแปรสภาพในเมืองไทยเรากลายเป็นกฎหมาย กฏหมา กฏหมัด กตขี้บังคับไปเสีย ไม่ใช่เป็นกฎหมายที่เป็นธรรมจริงๆ อันนี้มีนิดหน่อย ที่พวกแอบแฝง กฎหมายกาฝากนี้มีมาก กาฝากเป็นภัยแก่ตัวเองโดยเจ้าตัวไม่รู้ แล้วก็ไปเป็นภัยต่อผู้อื่น

ตั้งกฎเกณฑ์อะไรไม่พ้นที่จะมาเข้าตัวๆ ตั้งกฎอันใดขึ้นมาก็เพื่อตัวเองเป็นอันดับหนึ่ง แล้วกระจายออกไปสู่ภายนอกเหมือนว่าเป็นอรรถเป็นธรรม ความจริง ความลึกลับมันอยู่กับตัวครองกฎหมายกฏหมอนั่นละไว้ โลกมันจึงสกปรก ปลิ้นปล้อน หลอกหลวงไม่มีใครเกินนักกฎหมายนะ ลึกลับร้อยสันพันคมคือนักกฎหมาย แล้วมันกลายเป็นนักกฏหมอย กฏหมัด กฏหมา กตขี้บังคับไปหมดเวลานี้ จะเอาความรู้ดีงามมาปกครองตนเองและบ้านเมืองไม่ค่อยเห็นมี มันมีแต่เอามาอวดเฉยๆ

ไปเรียนมาแล้ว โธ พิลึกนะ ว่าไปเมืองนอกเมืองนา ถือเป็นเกียรติมากนะ เมืองไทยเราใครอยู่ในตุ่มในโหม้โหม้ พิจารณาซิ มีแต่อยู่นอกตุ่มนอกโหม้ทั้งนั้น ไม่ไปเมืองนอกก็อยู่นอกตุ่มนอกโหม้ ไม่ได้ถูกคุมขังไว้เหมือนปูเหมือนปลาที่เขาขังไว้ในหม้อเรียนมาแล้วก็มาเยอหยิ่งจ้องหองกัน เยอหยิ่งจ้องหองความสกปรก สายธรรมดูท่านอด

หนาระอาใจนะ ไอ้พวกกิเลสนี้ภูมิใจตามๆ กัน ดีไม่ดีว่าอัครรรย์เขา อัครรรย์ชี้หมามัน
อะไร มีแต่ความสกปรกเต็มตัว มาพองตัวเฉยๆ ถ้าธรรมดูแล้ว ธรรมไม่มีลำเอียง
ธรรมดูตามสภาพความจริงทั้งหลาย จึงเวลาแสดงออก แสดงออกด้วยความเป็นธรรม
ทั้งนั้น ไม่มีคำว่าสกปรกโสมม

ภาษาของธรรมเป็นภาษาน้ำหนักให้เท่ากันกับความสกปรก ใส่ให้หนักๆ ลงไป
ท่านไม่มีเจตนาสกปรกการพูดออกไป แต่กิเลสตัณหานั้นมันรักสงวนตัวของมัน อะไร
ไปแต่มันบอกว่าเทศน์สกปรก ตัวมันตัวสกปรกไม่ได้ดู มันดูตั้งแต่ภายนอก เช่น น้ำ
สะอาดสะอาดเข้าไปหาสิ่งสกปรก มันก็ว่าท่านเทศน์สกปรก เทศน์ดูว่ากล่าว ไอ้กิเลสใน
หัวใจมันมันเป็นก๊วยหอมก๊วยไชมาจากไหน พอที่จะให้โลกทั้งหลายหวานลิ้นไป
ตามๆ กัน และหวานในจิตใจไปตามๆ กัน มันไม่มีนะ

จึงว่าศาสนาจะหมดแล้วนะในเมืองไทยเรา เรื่องเครื่องหมายของศาสนามีเต็ม
วัดเต็มวา แต่วัดวานั้นกลายเป็นส้วมเป็นถ่านไปเสียโดยไม่รู้จะ กิเลสมันพองตัวของมัน
ปลุกกุกกักให้สวายๆ งามๆ ไปแบบกิเลสไปเสียทั้งหมด ความสวยงามภายในจิตใจ
ชำระจิตใจให้สะอาดสะอาดด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา วิชชา วิมุตติ ไม่ค่อยมี หรือ
จะพูดว่าไม่มีก็อาจจะไม่ผิดไปในวัดหนึ่งๆ เป็นอย่างนั้นนะ มันมีแต่ส้วมแต่ถ่าน

ส้วมคือสถานที่บรรจุของสกปรก อะไรเป็นของสกปรก ท่านเรียกว่ามูตรคูด
บรรจุอยู่ในส้วมนั้น แล้วพระเณรเราปฏิบัติตัวเป็นแบบมูตรแบบคูด มันก็กลายเป็น
มูตรคูดอยู่ในส้วมในถ่าน คืออยู่ในวัดในวานั้นไปเสีย แล้วอรรถธรรมที่จะเป็นประโยชน์
สง่างามภายในตัวของเรา และออกไปโชว์โดยหลักธรรมชาติให้คนอื่นได้เห็นไม่ค่อยมี
นะ ธรรมท่านไม่ต้องการละไอ้เรื่องโชว์นั้นโชว์นี้ เป็นความสะอาดสะอาดในใจ แปลก
ประหลาดอัครรรย์ในใจของท่าน จึงไม่จำเป็นต้องหาอะไรมาส่งเสริม ธรรมไม่ต้อง
ส่งเสริม สวยงามมีคุณค่ามีราคาอยู่กับธรรมนี้ทั้งนั้น พร้อมอยู่นั้นหมด

สิ่งภายนอกมีระดับประดาดอย่างนั้นอย่างนี้ อย่างตั้งให้เป็นยศนั้นยศนี้ เป็น
เครื่องประดับเพื่อจะให้การประพฤติปฏิบัติของผู้มันดียิ่งขึ้น เพราะกำลังใจที่ได้รับมา
จากยศถาบรรดาศักดิ์ แต่นี่มันเอาอันนั้นมาเป็นความเยอหยิ่งไปเสีย พองตัวในทาง
เลวร้ายไปเสีย นี่ละกิเลสเอาไปใช้ทั้งนั้นๆ ธรรมะไม่ค่อยได้ใช้ ถ้าธรรมะใช้ไม่มีคำว่า
เยอหยิ่งจองหอง พอตัวอยู่ในธรรม ธรรมคือความพอดี พอดีจนกระทั่งถึงพอดีชั้นเลิศ
เลอ ธรรมเป็นอย่างนั้น ให้พากันจำเอา

พระเราปฏิบัติเอาให้จริงให้จังนะ อย่าหละๆ แหละๆ นี่มันเปื้อนมาพอแล้ว ที่
ผมอยู่กับหมู่กับเพื่อนเวลานี้ เรียกว่าอนุโลมจนกระทั่งอกจะแตกแล้วละ แต่ก่อนกับ
เวลานี้มันเข้ากันไม่ได้ วัดป่าบ้านตาดวัดเตยวันนี้ละ แต่มันเปลี่ยนแปลงอยู่ที่ผู้ที่มาอยู่ใน

วัด ทำให้ตึกก็เป็นเครื่องประดับวัด มักจะมียากนะ แต่เครื่องเหยียบย่ำทำลายวัดลงด้วยความปฏิบัติรู้เท่าไม่ถึงการณ์เป็นอย่างน้อย และความสกปรกภายในจากความซึ่เกียจซีคร้าน ความไม่มีหิริโอตตปปะ นี่เป็นเครื่องเหยียบย่ำทำลายวัดนะ ทำลายตัวเองแล้วก็ทำลายวัด สุดท้ายวัดก็เลยกลายเป็นส้วมเป็นถ่านไปได้

นี่เห็นไหมวัดป่าบ้านตาดกว้างขนาดไหน กำแพงมีตั้งสองชั้น บรรจุพวกมูตรพวกคูด คือพระเนรปฏิบัติเหลวแหลกแหวกแนว ใช้ไม่ได้ วัดนี้เลยกลายเป็นส้วมเป็นถ่านไปหมด สิ่งที่บรรจุกับส้วมกับถ่าน คือพระเนรโกโรโกโส ปฏิบัติตนไม่เป็นอรรคเป็นธรรม หิริโอตตปปะในใจไม่ค่อยมีและไม่มี อันนี้เลวร้ายมาก พวกกันตั้งอกตั้งใจความเพียรสติเป็นพื้นฐาน อย่าปล่อยนะ สติธรรมเป็นเครื่องยืนยันมรรคผลนิพพาน ตั้งแต่พื้น ๆ จนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้น นอกเหนือจากสตินี้ไปไม่ได้

ตั้งที่แรก สติตั้งลงไปลุ่มลुकคลุกคลาน ก็ต้านทานกันไว้ ตั้งตัวได้ด้วยสติ ๆ เป็นลำดับลำดับ จนกระทั่งถึงขั้นสติปัญญาอัตโนมัติ นี่เป็นธรรมที่ก้าวขึ้นจะหลุดพ้นโดยถ่ายเดียว ถึงขั้นสติปัญญาอัตโนมัติแล้ว เป็นสติปัญญาที่จะพาให้หลุดพ้นจากทุกข้ออย่างแน่นอน จากนั้นก็มหาสติมหาปัญญา ไปจากสติปัญญาอัตโนมัตินี้จะเสริมเข้าเป็นกำลังใหญ่ขึ้นมาเป็นมหาสติมหาปัญญา นั้นแน่นอนที่จะหลุดพ้น รอวันเวลาอยู่เท่านั้น

นี่ละการปฏิบัติ สำคัญไปจากสตินะ อย่างอดอาหารการกินนี้ อะไรเป็นเครื่องเด่น ที่เด่นในความเพียรของเราคือสติ เราผ่อนอาหารลงไป อดอาหารลงไปมาน้อยเพียงไร สติจะค่อยเด่นขึ้น ๆ ความเพียรจึงอยู่กับสตินะ ท่านทั้งหลายอย่าไปเห็นทางจงกรมว่าเป็นที่เด็ดขาดฆ่ากิเลสโดยถ่ายเดียว ทางจงกรมก็แผ่นดินเรานี้แหละ ถ้าสติปัญญาเป็นเรื่องอรรคเรื่องธรรมไม่เด็ดขาดแล้ว กิเลสขี้ใส่หัวบนทางจงกรมนั้นแหละอยู่ทุกแห่ง นั่งสมาธิก็หลับครอก ๆ กิเลสขี้บนหัวอยู่ในนั้น เดินจงกรมก็หลับไปเพลินไปจิตไม่ได้อยู่กับตัว สติไม่มี นั้นละเพลินไป ๆ กิเลสขี้รดบนหัวอยู่ในทางจงกรม ที่นั่งสมาธิภาวนา อันนี้สำคัญมากให้ดู

สติตั้งให้ดี สติเป็นของสำคัญ รับรองยืนยันตั้งแต่พื้นถึงมรรคผลนิพพาน พื้นจากสติไปไม่ได้ สตินี้เป็นพื้นฐานตลอด ดังที่ท่านแสดงไว้ในธรรมว่า สติ สพุพตถ ปตฺถิยา สติจำต้องปรารภนาในที่ทั้งปวง ฟังซิไม่มีวันเลยที่สติจะไม่เข้าแทรกอยู่ สติเป็นสำคัญ ให้พากันยัด ใครมีสติดี ผู้นั้นจะตั้งรากฐาน ตั้งแต่ต้นก็ตั้งรากฐานได้ สติดีเท่าไร ๆ ความพากเพียรและฐานของจิตก็จะแน่นหนามั่นคง ออกทางด้านปัญญาก็ไม่พ้นเรื่องสติ จนกระทั่งกลายเป็นมหาสติมหาปัญญา ออกไปจากสตินี้ทั้งนั้น พระนิพพานอยู่กับสติเป็นพื้นฐาน ให้จำเอานะ เอาละให้พร

หลังจันทัน

วันที่ ๑๒ เราก็ไปบ้านแพง ค้านคืนหนึ่ง แต่เราจะไปตอนบ่าย ประมาณบ่ายโมง ถึงจะออกจากนี้ไป ส่วนสิ่งของให้เขาเอาไปเลยในวันนั้น ส่วนที่เอาไปก่อนแล้วก็มี ข้าวสาร ๑,๕๐๐ ถุง ๆ ละ ๑๒ กิโล ไปก่อนแล้ว ข้าวสารคงจะให้เท่านั้น ที่ให้ ๑,๕๐๐ นี้ ก็จะแบ่งไปทางฝั่งลาว เราจะไปส่งเองอย่างนั้นทุกปี เพราะทางนั้นจนมากต้องได้อาศัย ทางนี้ สิ่งของที่เราเอาไปนี้เราก็แบ่งไปพร้อม ๆ จะเอาไปฝั่งลาว พวกผ้าพวกอะไรแบ่งไปทางโน้น ข้าวจะไปจำนวนมากไปฝั่งลาว ทางโน้นก็มาอาศัยอยู่ทางนี้ พวกผ้าก็เหมือนกันแยกส่งไปฝั่งลาว ๆ

ผู้กำกับ มี ณ.หนูแก้ว ครับ

หลวงตา ฟังนะพี่น้องทั่วประเทศไทย ผู้ที่อ่านรายการอยู่เวลาแทนเรานี่ เราให้ชื่อว่าท่านผู้กำกับ ใครอย่ามาติดใจกับท่านผู้กำกับนะ ท่านไม่มีอะไร ให้พากันเข้าใจทั่วประเทศไทย ท่านมาเป็นคนอ่านให้ฟัง หลวงตาบัวอ่านหนังสือไม่ออกแล้วเดี๋ยวนี้ ตาก็ฝ้าก็ฟาง พุดอะไรก็ได้ศัพท์ได้แสง จึงให้ผู้พูดแทนนั้นพูดแทนเรา เพราะผู้พูดแทนนั้นคล่อง เข้าใจไหมละ ใครอย่ามาติดใจกับผู้ที่ทำหน้าที่แทนเรา ไม่มีอะไรผู้นี้ เป็นลูกศิษย์พระ ไม่เป็นภัยต่อผู้ใดทั้งนั้น อย่ามาติดใจกับผู้ที่ทำงานแทนเราซึ่งนั่งอยู่ข้าง ๆ นี้ ละ คนอาจจะมาติดใจกับผู้กำกับนี้ก็ได้ ว่าผู้กำกับอย่างนั้นอย่างนี้ ถ้าหากว่าอยู่ใกล้ ๆ เราจะตีปากเอาปากประเภทนั้น

นี่เป็นคนรับใช้ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยตรงไม่เป็นภัยต่อผู้ใด ให้พากันเข้าใจเอาไว้ เราได้ยินยิบเย็บ ๆ มาอยู่นะ ไอ้ปากบอนนั้นละมันเป็นผู้ไม่บอนไม่เป็น คือปากบอนหมายความว่ามันคันปาก ไม่ได้พุดอยู่ไม่ได้ บอนมันคันไซ้ไหมละ มันติดเข้าปากคนมันก็เป็นปากบอนปากคัน แล้วอะไรจะแก้ตกปากคัน ก็มีแต่ฝ่ามือใส่เป็ยะเข้าไปเท่านั้น แก้กันได้ด้วยฝ่ามือตีปากปั๊บเลย

เราไม่มีอะไรกับโลก พุดได้ทุกอย่างขึ้นชื่อว่าความเป็นธรรมแล้วพุดได้ทั้งนั้น ไม่มีว่าสูงว่าต่ำว่าอะไร ใครจะมาวิพากษ์วิจารณ์เราเหลวทั้งนั้น ถ้าวิพากษ์วิจารณ์ไปในทางอกุศลเรียกว่าเหลวทั้งนั้น เรามีตั้งแต่ฝ่ายความดีงามทั้งนั้นต่อโลก จะหนักจะเบาหรือว่าหยาบละเอียดอะไรตามโลกที่เขาสมมุติเขาวากันเขานิยมกัน ธรรมนี้เอาน้ำหนักเป็นเกณฑ์ เช่น ดูดำว่ากล่าวนี่คือน้ำหนักของธรรมให้พอดีกับความสกปรก เหมือนกับน้ำเทลงไปให้พอดีกับสิ่งที่สกปรก ชะล้างกันลงไปอย่างนั้น สำหรับที่จะไปพุดเป็นความหยาบโลนต่อโลกนี้ธรรมไม่มี ธรรมเป็นของสะอาดสะอาดอันมาตลอด ไม่เคยมีความสกปรกในธรรมทั้งหลายเลย พอที่ผู้พุดไปนี่จะเป็นคำพุดสกปรก ถ้าคำพุดตามธรรมแล้วจะไม่มีคำว่าสกปรก ให้พากันเข้าใจเอาไว้

ที่เราเทศน์สอนพี่น้องทั้งหลายมาเป็นเวลา ๕๖ ปีแล้ว ฟังซิไม่ใช่บ่อย พวกนี้มันอายุถึง ๕๐ หรือเปล่า ไม่ถึง อย่างมากก็ ๖๐ ปีเท่านั้น นี่ละเราพูดมาขนาดนี้ มีแต่ธรรมน้ำสะอาดมาสอนโลก ใน ๕๖ ปีนี้เรียกว่าธรรมสะอาดทั้งนั้นๆ ออกจากใจที่สะอาด ผ่านลงเวทีมาแล้ว ๕๖ ปี ตั้งแต่ปี ๒๔๙๓ บอกแล้ว บอกให้ชัดเจน ธรรมเปิดเผยได้จะเป็นไร พระพุทธเจ้าสอนโลกสามแดนโลกธาตุ ไม่พูดเข้าใจได้ยังไง ภาษามนุษย์เราฟังเสียงกันจากคำพูดคำจา พระพุทธเจ้าตรัสรู้ไม่บอกจะรู้ว่าตรัสรู้ได้ยังไง และสั่งสอนโลก ไม่เอาธรรมสั่งสอนจะเอาอะไรมาสั่งสอน สอนด้วยปากละซี

อันนี้เราก็พูดด้วยปากสั่งสอนโลกเหมือนกัน เป็นธรรมสอนโลก เพราะฉะนั้น ใครจะมาถือศีลถือสากั๊บบรรณนี้ไม่ได้ ต้องเอาไปวินิจฉัยตัวเอง ที่ว่าท่านเทศน์หยาบโลน สิ่งที่ว่าหยาบโลนมีอยู่ในเราหรือไม่ ต้องไปดูเราซิ ธรรมท่านไม่ได้หยาบโลน เป็นน้ำที่สะอาดเข้าไปชะล้างสิ่งสกปรก ไหนจะไปว่าพูดหยาบพูดโลน พูดอย่างนั้นอย่างนี้ พูดที่พูดทำอะไรอย่างนี้ว่าหยาบโลน มันไม่มีหรือสิ่งเหล่านี้ละ ที่มันมาแสดงอุจาดบาดตาอยู่เวลานี้ ถึงขนาดธรรมรำคาญใจภาษาเรางามๆ หน้อยนะ รำคาญใจ ชะล้างกันเสียบ้าง สาดน้ำไปป๊บ มันว่าท่านชอบพูดสกปรก ตัวสกปรกมันออกมาจูนจ้านเห็นไหมละ มันมีอย่างอายุที่ไหน

เช่นอย่างการแต่งเนื้อแต่งตัววับๆ แวมๆ จนกระทั่งหมาได้มาสอน มันเลวหรือไม่เลวมมนุษย์เรา หมามาสอนยังไง เราก็ยกมาเป็นการ์ตูนแล้วได้ฟังกันหรือเปล่าละ มีผู้หญิงคนหนึ่งนุ่งผ้าชิ้นดำๆ มา ข้างหนึ่งมันผ่ามาจนจะเห็นที่มันนั้นนะ นี่หยาบหรืออย่างนี้ ผ่ามาจนจะเห็นที่ ที่นี้หมาดำตัวนั้นมันก็ปู้ปี้บเข้ามา มาที่มากาบทางนี้ มากาบบี้บ ทางนี้ก็ก้มลงไปตีหัวมันตบหัวมัน มึงมากาบทำไม ตรงนี้ยังไม่ได้ผ่า เห็นไหม จนกระทั่งหมามาสอน ขนาดไหนมนุษย์เรา มันจัดจ้านขนาดนั้น แต่งเนื้อแต่งตัวจนหมารำคาญ หมามาต้องมากาบมาสอน ก็ไปตบหัวหมาละซี มากาบทำไม ตบหัวหมา มันก็บอกว่าตรงนี้ยังไม่ได้ผ่า ถ้าผ่าตรงนี้แล้วจะชัดเจนมาก

นั่นเห็นไหมขนาดหมามาสอน ครูบาอาจารย์สอนก็ยังไม่แล้ว ต้องหมามาช่วยสอนความหยาบโลนของคน นี่เป็นพูดหยาบแล้วเหอพูดอย่างนี้ ตัวหยาบมันแสดงออกมานั้น การชะล้างลงไปคือให้ปกปิด ให้เป็นความน่าดูสวยงามในสังคมมนุษย์เราที่มีศีลธรรมยอมรับกัน ก็คือการแต่งเนื้อแต่งตัวให้สดสวยงดงามตามศีลตามธรรม ตามชนบประเพณี อย่าให้สดสวยงดงามแบบไอ้ดำมันรำคาญ จนกระทั่งมากาบ ดีที่มันไม่คาบลากไปเลย ให้มันออกหมดทั้งชิ้นยังเหลือแต่ตัวล่อนจ้อน ยังดีนะมันยังให้อภัยสอน ตรงนี้ยังไม่ได้ผ่า เข้าใจ เราก็เอานั่นละมาสอน

อันไหนที่ไม่สืมนัดใจเองนะ ดังที่การตูนอีกอันหนึ่ง มีผู้ชายคนหนึ่ง ตัวคึก ตัวคะนองละผู้ชายคนนั้น แล้วปู่ใหญ่ก็อยู่ศาลพระภูมิ ที่นี้ไอ้หลานตัวคะนองนี้ไปจุดธูป จุดเทียนไหว้ ทางนั้นก็พูดออกมา อะไรหลาน เป็นทุกข์อะไรเธอ *ครับผมเป็นทุกข์ เป็นทุกข์เพราะอะไร ปู่ถามลงมา เป็นทุกข์เพราะปฏิบัติตามปู่แน่แหละ แล้วปู่สอนยังไป* ไปทำยังงี้ถึงเป็นทุกข์ *ปู่สอนว่าให้มีความปรารถนาน้อย* แล้วเราไปทำยังงี้ละ *ไปมีเมียน้อย* นั่นเห็นไหมอย่างนั้นละ ให้ปรารถนาน้อย มันเลือกไปมีเมียน้อย ทางปู่ก็ไม่ทราบ จะทำยังงี้ เฮ้อ เท่านั้นละ มันดีไปอย่างนั้นมนุษย์เรา คือสอนมนุษย์ละที่ทำอย่างนั้น

อันนี้เป็นคติธรรมทั้งนั้นนะอย่างการตูนที่ว่านี้ ไปมีเมียน้อย เป็นของดีเมื่อไรมีเมียน้อย เป็นการทำลายจิตใจกันอย่างมากมายทีเดียว ไม่ใช่เรื่องเล็กน้อย สามภรรยา อยู่ด้วยกัน ผู้ชายผู้หญิงอยู่ด้วยกันอันนี้เป็นหลักใหญ่ ถ้าอันนี้มีธรรมครอบงำอยู่จะปฏิบัติต่อกันด้วยความสวยงาม ไม่ผิดศีลผิดธรรม แล้วก็อยู่กันดีสวยงาม ถ้าผิดศีลผิดธรรมไปแล้วเป็นเรื่องของกิเลส เลอะเทอะ ดูไม่ได้ จนกระทั่งหมาก็รำคาญออกมาคาบผ้า นั่นละมาสอน

อันนั้นก็เหมือนกัน ปู่สอนให้มีความปรารถนาน้อย ความปรารถนาน้อยก็คือมีผิวเดียวเมียเดียวเท่านั้น ผู้หญิงผู้ชายจะมีเต็มโลกเต็มสงสารไม่สนใจ ไม่ใช่ของเรา ของเราคือผู้หญิงคนนี้ มีเมียเดียวเท่านั้นเรียกว่ามีความปรารถนาน้อย คือมีเมียเดียวผิวเดียว แต่ที่ว่าปฏิบัติตามปู่ แล้วปู่สอนว่า *งั้นสอนว่าให้ทำความปรารถนาน้อย* แล้วไปทำยังงี้ ละมันถึงเป็นทุกข์ *ไปมีเมียน้อย* มันก็ไม่ใช่อะไรหนึ่งซี้ มันเป็นสองสามเข้าแล้วไปมีเมียน้อย นั่นละการตูนเขามาสอนรู้ไหม เรายังไม่รู้เรื่องอยู่เธอ หมาคาบผ้าก็สอนคน การตูนที่ไปมีเมียน้อยก็สอนคนคึกคนคะนอง เป็นคติทั้งนั้น เอามาสอนตัวเองซิ

คำพูดของหลวงตานี้เอาเหตุเอาผลเป็นประมาณ เราไม่มีความชั่วช้าลามกหรือ ความหยาบโลนเข้ามาเกี่ยวข้องกับธรรม มีน้ำหนักควรแก่เหตุแก่ผลที่จะแสดงไปยังงี้ สอนไปอย่างนั้นเลย คำว่าหยาบว่าโลน..ธรรมไม่มี ที่จะเจตนาไปพูดแบบหยาบโลน อย่างโลกทั้งหลาย..ธรรมไม่มี แต่เรื่องน้ำหนัก ควรจะหนักหนัก ควรจะเบาเบา มี ธรรม มีอย่างนั้น พวกมันจดจำเอา

อย่างที่ท่านฆ่ากิเลสก็เหมือนกัน จะว่าท่านโหดร้ายหรือไม่โหดร้าย ฟังซิ เวลาฆ่ากิเลสเอาถึงขั้นเป็นขั้นตายชัดกันเลย เราผ่านมาแล้วนี้ พระพุทธเจ้าสลบสามหนทุกซ์ หรือไม่ทุกซ์ หนักหรือไม่หนัก พิจารณาซิ ถ้าเลยสลบไปแล้วก็ตายเท่านั้นละ นั่นเวลา ท่านพึดกับกิเลสตัวหยาบโลนที่สุดก็ใส่กันอย่างหนัก ความหนักที่แก่กิเลสไม่เรียกว่า ความหยาบโลน ตัวกิเลสต่างหากตัวหยาบโลน วิธีการแก่กิเลส ทุกอย่างี่แสดงกับการต่อสู้กับกิเลสไม่ใช่ความหยาบโลน กิเลสเป็นตัวหยาบโลน อันนี้ธรรมสอนโลกไม่หยาบ

โลน โลกต่างหากหยาบโลน เข้าใจไหมละ ให้พากันเข้าใจ อย่าไปหาโจมตีแต่ธรรมทั้ง ๆ ที่ตัวสกปรกมอมแมม ส้วมถ่านหมอบกราบมันสกปรกสู้เราไม่ได้ส้วมถ่านนะ เรายังมาหยิ่งตัวของเรายู่เหรอ พากันจำเอา มีเท่านั้นละ

เข้าใจไหมละที่พูดถึงเรื่องผู้กำกับที่นั่งอยู่ข้าง ๆ เรา ทำหน้าที่แทนเรา เราอ่านหนังสือไม่ออกละทุกวันนี้ สะกดการ์นต์ไม่เป็นท่าเลย สะกดก็ไม่ใช่การ์นต์ไม่เป็น ลืมหมด แล้วอ่านหนังสือก็ไม่ออกตาฝ้าตาฟาง ก็ให้ผู้ที่อ่านได้มาอ่านแทนเรา แล้วจะมาจตจ่อหรือจะมาเพ่งเล็งผู้อ่านไม่ได้นะ ผิดทั้งนั้นละ อันนี้เป็นเพียงว่าเป็นผู้ทำหน้าที่แทนเราเท่านั้น ไม่มีคำว่าได้ว่าเสียกับผู้ใด เอาเรื่องนี้ออกแสดงตามเรื่องราวที่มา จะให้อ่านยังงี้ ๆ เรื่องราวหรือหนังสือมาว่ายังงี้ ผู้นี้ก็อ่านตามเรื่องเท่านั้น เราจะเป็นผู้ที่ชี้แจงกับเรื่องหนังสือนั่นเท่านั้นเอง ให้พากันเข้าใจนะ

ที่จะมาเพ่งเล็งผู้กำกับนี้ไม่ได้นะ ถ้าเห็นว่าเป็นภัยเราจะเห็นผู้กำกับนี้เป็นภัยก่อนผู้อื่นผู้ใดแล้วเพราะนั่งติดกันอยู่ที่นี่ แล้วคนใดมันตาเมฆหมอกมาจากไหนมันถึงมาส่องเข้ามาถึงนี้ ว่าผู้กำกับเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ อีตาบ้วนั่งอยู่กับผู้กำกับไม่เห็นเป็นอะไร นั่งติดกันไม่เห็นว่าเป็นภัย คนอื่นมันเก่งมาแต่ไหนคนนั้นเป็นภัย ตัวของมันนั้นละ เป็นมหาภัยปากบอนมันคันปากเข้าใจไหม ตัวนี้ตัวมหาภัยตัวปากบอน บอนนั้นคือตันที่มันปลุกไว้เห็นไหมบอนมันคัน เอาใส่ปากปี่นี้ก็แฉับ ๆ มันอยู่ไม่ได้ละ ถ้าลงได้เอาบอนเข้ามาใส่ปาก มันแฉับ ๆ เข้าใจ จำเอานะ เอาละว่าเป็นพัก ๆ ไป เอาที่นี้ว่ามา กำลังใช้อ่านอยู่นี้เห็นไหม ให้ผู้กำกับอ่าน ทำหน้าที่แทนหลวงตาอ่าน เอาว่าไป

ผู้กำกับ จากนสพ.พิมพ์ไทยรายวัน คอลัมน์วิจารณ์ธรรม วันพฤหัสบดี

เนื่องมาจากแถลงการณ์สำนักนายกฯ

บทวิจารณ์ของวันนี้ก็สืบเนื่องมาจากแถลงการณ์สำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับวันที่ 3 พฤศจิกายน 2548 อีกเช่นกัน ดังที่ “คุณวิษณุ เครืองาม” ออกมากล่าวภายหลังว่า เพื่อย้ำเตือนกันอีกครั้งว่าการแต่งตั้งคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชนั้น ก็เพราะต้องการรักษาพระเกียรติ ไม่ให้ใครมาอ้างพระลิขิตหรือพระบัญชาไปทำในสิ่งที่ไม่ดีไม่งาม กับอีกประเด็นที่สำคัญก็คือการอ้างว่าได้รับรายงานจากคณะแพทย์ว่าพระอาการประชวร “...ในระยะหลังมานี้พระสุขภาพไม่สู้เป็นปกติ คณะแพทย์เคยรายงานว่าจะมีพระอาการประชวรฉับพลันได้” ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากภูมิตำนานของพระองค์ลดลง เนื่องจากพระชนมายุสูง และยังประชวรด้วยพระโรคที่เคยมีมาแต่เดิม”

คำอ้างที่ว่า “ได้รับรายงานจากคณะแพทย์” ก็เป็นที่รู้กันโดยทั่วไปว่าคณะแพทย์ที่ถวายการดูแลรักษาองค์สมเด็จพระสังฆราชนั้น เป็นคณะแพทย์หลวงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งแพทย์คณะนี้จะกราบทูลรายงานเรื่องพระอาการ

สมเด็จพระสังฆราชผ่านทางสำนักพระราชวังเป็นระยะๆ อยู่แล้ว โดยระเบียบปฏิบัติ และโดยจรรยาบรรณแล้ว การจะนำเอาพระอาการของสมเด็จพระสังฆราชซึ่งอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ไปรายงานต่อคนในสำนักนายกรัฐมนตรีนั้น ย่อมเป็นไปได้เลย

อย่าว่าแต่สมเด็จพระสังฆราชในพระบรมราชูปถัมภ์เลย แม้แต่พ่อแม่ ปู่ย่า ของใครๆ คณะแพทย์ไหนๆ ก็ไม่สามารถจะนำอาการของคนไข้ในความรับผิดชอบไปเปิดเผยกับใครโดยที่ไม่ได้รับความยินยอมนั้น ย่อมกระทำไม่ได้เลย

เป็นการอ้างเพื่อให้สมประโยชน์ชะละมากกว่า

ถ้าจะถามว่าก่อนหน้าที่จะมีการแต่งตั้ง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชขึ้นมา นั้น ใครละที่ปฏิบัติหน้าที่แทนอยู่ก่อนแล้ว แม้แต่ได้กวัดตัวน้อยๆ เขาก็ยังจำได้ว่า ก็สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว) วัดสระเกศ นี่แหละ ที่ทำหน้าที่แทนอยู่ก่อนแล้ว และ การทำหน้าที่แทนสมเด็จพระพุฒาจารย์ ก็ไม่เคยมีความบกพร่องในหน้าที่เลยแม้แต่ น้อย

แล้วจำเป็นอะไรถึงต้องมาตั้งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดปัญหา ?

ถ้าจะให้สาวความยึดกันแล้ว มันก็อาจไปเกี่ยวข้องกับ การซื้อขายที่ดินธรณีสงฆ์ของวัดธรรมิกการามวรวิหารจนได้ ซึ่งปัจจุบันได้กลายเป็น “สนามกอล์ฟ อัลไพน์” ในกรรมสิทธิ์ของคนใหญ่คนโตในวงรัฐบาลนี้ไปแล้ว

ท่านผู้ชมยังจำกันได้ใช่ไหมว่า ก่อนที่จะมีการกล่าวหาว่ามีใครแอบอ้างพระลิขิต และพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช กล่าวหาว่ามีใครขโมยรัดประคด ของสมเด็จพระสังฆราช กล่าวหาว่ามีคนขโมยพระเครื่องเบญจภาคีของสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งล้วนแต่เป็นการกล่าวหาลอยๆ ขึ้นมาทั้งนั้น หากความจริงอะไรไม่ได้เลย

ก่อนหน้านั้นได้เกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นในคณะผู้บริหาร มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่มีสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ดำรงตำแหน่งเป็นองค์ประธานมูลนิธิ ถึงกับมีการเปลี่ยนตัวประธาน คณะกรรมการ และกรรมการอีกหลายท่านแบบยกกระบิ

ปัญหาที่ทำให้ที่ประชุมต้องมีมติสั่งปลดคณะกรรมการบริหารชุดเดิม ก็เนื่องมาจากไม่สนองพระประสงค์ในการเบิกจ่ายเงินส่วนพระองค์ เพื่อสร้างอาคารโรงพยาบาลแห่งที่ 19 ของสมเด็จพระสังฆราช การขึ้นค่าเช่าอาคารและที่ดินโดยไม่เป็นธรรมในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน การไม่อนุมัติให้พิมพ์หนังสือหลักสูตรการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม จนทำให้พระภิกษุสามเณรขาดแคลนหนังสือเรียน และยังมีที่ทำรื้อรันทิ้งจะขายที่ดินแปลงหนึ่งในราคา 313 ล้านบาท

สมเด็จพระสังฆราช ทรงเสด็จเป็นประธานที่ประชุม และลงลายพระหัตถ์รับรอง ราชอาณาจักรประชุมตามที่มีมติให้ปลดคณะผู้บริหารทั้งพระและฆราวาส รวม 10 ราย ด้วยกัน

เพียงอีกไม่กี่วันต่อมาได้กำหนดให้มีการประชุมอีกครั้ง สมเด็จพระสังฆราช เสด็จเป็นประธานที่ประชุม มีคนเห็น “คุณวิษณุ เครืองาม” ได้เข้าร่วมประชุมด้วยไม่รู้ ในฐานะอะไร แล้วผลการประชุมก็มีอันยกเลิกมติเดิม ให้คณะผู้บริหารมูลนิธิชุดเดิม ดำรงตำแหน่งต่อไป

นี่ก็น่าจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่ง ที่ทำให้ต้องมีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราชขึ้นมา เพื่อลดทอนพระอำนาจของพระองค์

มิให้ผู้บริหารชุดใหม่หรือพื้นที่ธรณีสงฆ์ อัลไพน์ !!

ณ. หนูแก้ว

หลวงตา นี่เป็นคำแถลงของรัฐบาลใช้ใหม่ จะพูดอะไรมากมาย หาหว่านล้อม แก่ตัวอย่างนั้นอย่างนี้ เป็นแบบลั่นหวานให้คนเคลิ้มหลับ ความจริงเป็นยังไงก็รู้กันแล้ว สมเด็จพระสังฆราชเคยมีมากี่พระองค์ ทำไมไม่เห็นมีเรื่องมีราวอะไร ท่านก็ปฏิบัติต่อกันมาเป็นความสงบร่มเย็น มันมาปรากฏขึ้นที่มีผู้มาทำหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราช ทุกวันนี้มันยุ่งใหญ่ แต่ก่อนท่านไม่เห็นมีก็ไม่เห็นยุ่ง นี่มันจะให้เบาพระภาระของสมเด็จพระสังฆราช ให้เบาได้ยังไง คนทั้งโลกจนเบื่อแล้วจะฟังเรื่องผู้อุปถัมภ์อุปฐากแทนสมเด็จพระสังฆราชนี้ มันก่อความยุ่งเหยิงวุ่นวายพวกนี้นะ มาจากไหน ถ้าภาษาของธรรมมาจากจะเป็นใหญ่เป็นโตเป็นบ้านนั่นเอง

ท่านเคยเป็นสมเด็จพระสังฆราชมานานสักเท่าไร ท่านไม่เห็นมีอะไร มาตั้งหาอะไร พระวัดบวรานั้นมีองค์ที่ทำงานอุปถัมภ์อุปฐากสมเด็จพระสังฆราชอยู่นั้น เราก็เคยอยู่วัดบวรามาแล้ว จะให้เราว่าไง ก็เห็นท่านปฏิบัติต่อกันอยู่ด้วยความราบรื่นสวยงาม มาตลอด มันก็มาพิสดารตอนที่ผู้มาปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราช มันพิสดารมากอันนี้ จนฟังไม่ได้ มันเบื่อจะฟังแล้วนะ พระวัดบวราทายหมดแล้วเหอ จึงไม่มีใครที่ปฏิบัติอุปฐากสมเด็จพระสังฆราช จึงต้องเดือดร้อนไปหาผู้อื่นซึ่งอยู่วัดไหนก็ไม่รู้ เข้ามา ยุ่มยาม ๆ ว่าให้ชัดเจนอย่างงั้น มันถึงเกิดเรื่องยุ่งขึ้นมา ก็มีเท่านั้นละเรื่อง

สมเด็จพระสังฆราชเคยเป็นมานานเท่าไร มีความเรียบร้อยตลอดมาไม่เคยมีเรื่องมีราว พระอุปถัมภ์อุปฐากของท่านก็มีประจำมาอย่างนี้ มันก็มาพิสดารตอนจะมีผู้ทำงานแทนสมเด็จพระสังฆราชนี้ พิสดารขึ้นมา ยุ่งไปหมดเวลานี้ เราก็เคยพูดแล้ว เบื้องต้นก็พูดชัด ๆ เลยว่า นี่กำลังจะรุมกินโต๊ะสมเด็จพระสังฆราชนะ เราว่านั่นละ เราพูดตรง ๆ เลย มันสมบัติอะไร หลักธรรมวินัยก็มีอยู่ ขนบประเพณีอันดีงามก็มีอยู่ มันติดดินหาอะไร

ท่านปฏิบัติกันมาด้วยความราบรื่นดีงามตลอดจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ไม่ว่าสมเด็จพระสังฆราชองค์ใด ท่านก็สงบเรียบร้อยมาไม่เห็นมีเรื่องอะไร แล้วทำไมสมเด็จพระสังฆราชเราท่านก็สงบเรียบร้อยมาโดยปกติ แล้วมันมาเกิดเรื่องนี้เพราะอะไร เพราะมันมักใหญ่ใฝ่สูงนั่นแหละ

อยากทำตัวเป็นสังฆราชพูดให้มันชัด ๆ อย่างนี้ละ ว่าแทนแทนเฉย ๆ ความจริงมันเป็นสังฆราช โอ้อ้ออยู่ภายในใจพอแล้ว ชำนี้ก็เป็นสังฆราชว่างั้นก็ได้ ผิดไปไหน ธรรมจับเอากันอย่างนี้ละ พูดตามธรรม ถ้าไม่อย่างนั้นดินหาอะไร ท่านก็มีอยู่แล้วตั้งเดิมมา สมเด็จพระสังฆราชองค์ไหนท่านก็มีอยู่อย่างนั้น ท่านไม่เห็นไปหาใครมาตั้ง มาเป็นผู้ทำหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราชไม่เห็นมี ฟังมาอย่างนี้ที่เกิดเรื่องอื้อฉาวอยู่เวลานี้เท่านั้นเอง ถ้าหากว่าให้เป็นภาษาของธรรม อย่ามายุ่งเท่านั้นพอ พระวัดบวรฯยังไม่ตาย ท่านจะปฏิบัติกันเองเท่านั้นพอ นี่ละพอ มายุ่งหาอะไรเท่านั้น

เอาเอาไปซิถ้าว่าหลวงตาบัวพูดผิดนะ ขนบประเพณีอันดีงามก็มีในสมเด็จพระสังฆราชมาทุกพระองค์เป็นอย่างนั้น ไม่เห็นมีเรื่องยุ่งอะไร นี่มายุ่งหาอะไร สมเด็จพระสังฆราชเราท่านก็เป็นสมเด็จพระสังฆราชมานานสักเท่าไร มันฟังมายุ่งกันตอนนี้ แต่ก่อนท่านก็เรียบร้อยมาก็ไม่เห็นมีอะไร แต่นี่มันทำไม แต่ก่อนบกพร่องตรงไหนจึงต้องมามีเดี๋ยวนี้ ท่านเรียบร้อยมาตลอด ไรที่ไม่เรียบร้อยก็คือพวกเข้ามายุ่มย่ามนี้เองจะเป็นใครไป ก็เท่านั้นละ นี่จบแล้วหรืออันนี้ แล้วมีอะไรอีกล่ะ

(ที่ ณ หนูแก้วเขาซุ้มก็เขาบอกเมื่อก่อนนี้ผู้ที่ทำหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราชก็คือสมเด็จพระพุฒาจารย์ และก็ทำมาเรื่อย ๆ แต่ทำไมอยู่ ๆ จะต้องมีการตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนขึ้นมา เมื่อก่อนเขาทำแทนโดยอัตโนมัตินะครับ พอเวลาท่านอยากให้ทำหน้าที่แทน ท่านก็ให้ทำหน้าที่แทนไปเลยไม่เห็นต้องตั้งอะไร แล้วตอนหลังต้องมีการตั้ง ก็สืบเนื่องมาจากคล้าย ๆ ว่า ตอนนั้นมันเป็นเหมือนคล้าย ๆ ว่าไม่มีอำนาจเต็มที่ ก็เลยต้องเอาให้เต็มที่เลยในการต่าง ๆ ครับ)

เอาละเข้าใจ มันอะไรเรื่องศีลเรื่องธรรมมันไม่มองนะ มันปฏิบัติตัวเพื่อศีลเพื่อธรรมไม่เห็นมี มีแต่เรื่องโลกทั้งนั้นเข้ามายุ่มย่าม ๆ ในศาสนา ศาสนาเลยกลายเป็นโลกไปหมดเวลานี้ พระพุทธเจ้าใครมีผู้อุปถัมภ์อุปฐากท่านล่ะ พระสาวกทั้งหลายเลิศเลอมานานแสนนานเป็นสรณะของพวกเรา ใครเป็นผู้อุปถัมภ์อุปฐากท่าน ตั้งใครมาเป็นอุปถัมภ์อุปฐากท่านไม่เห็นมี เวลานี้ก็สมเด็จพระญาณสังวร แล้วสมเด็จพระโหน่ง ที่เป็นสังฆราชก็ตั้งมาเป็นประจำ ๆ แล้ว ก็ไม่เห็นมีอะไรที่มายุ่มย่าม ๆ อย่างนี้ ก็มีเท่านั้นละ เรื่อง นี้เขาเรียกว่าเรื่องยุ่มย่ามว่างั้นเลย

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th
และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร
FM 103.25 MHz